

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.2.2007
COM(2007) 61 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ένα συνεκτικό πλαίσιο δεικτών και σημείων αναφοράς σχετικά με την παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ένα συνεκτικό πλαίσιο δεικτών και σημείων αναφοράς σχετικά με την παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πολιτικές για την εκπαίδευση και την κατάρτιση αποτελούν σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισαβόνας της ΕΕ. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων ζήτησαν «όχι μόνο μια ριζική μεταμόρφωση της ευρωπαϊκής οικονομίας, αλλά και ένα πρόγραμμα πρόκληση [...] για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής πρόνοιας και των εκπαιδευτικών συστημάτων»¹. Το 2002 έθεσαν ως στόχο «να καταστούν τα [ευρωπαϊκά] συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ποιοτικό σημείο αναφοράς παγκοσμίως έως το 2010»².

Συμβάλλοντας στη στρατηγική της Λισαβόνας οι υπουργοί Παιδείας υιοθέτησαν κοινούς στόχους για τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και ένα πρόγραμμα εργασίας για την επίτευξη των στόχων αυτών, το οποίο είναι γνωστό ως πρόγραμμα «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010»³. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού και οι δείκτες και τα σημεία αναφοράς αποτελούν αφενός πολύ σημαντικά στοιχεία για την παρακολούθηση και αφετέρου παρέχουν υποστήριξη για την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών.

Για το λόγο αυτό αναπτύχθηκε ένα σύνολο δεικτών και σημείων αναφοράς⁴, το οποίο διαρκώς βελτιώνεται και χρησιμοποιείται ως βάση για την προετοιμασία των ετήσιων εκθέσεων προόδου⁵, καθώς και των κοινών εκθέσεων της Επιτροπής και του Συμβουλίου που υποβάλλονται στα εαρινά Ευρωπαϊκά Συμβούλια⁶. Αυτό το σύνολο δεικτών συμπληρώνει τους διαρθρωτικούς δείκτες⁷, με τους οποίους παρακολουθείται η πρόοδος για την επίτευξη των όλων των στόχων της Λισαβόνας.

Το Μάιο του 2005⁸ το Συμβούλιο κατέθεσε το ακόλουθο αίτημα στην Επιτροπή και την κάλεσε να υποβάλει έκθεση έως το τέλος του 2006:

- «Να αξιολογήσει την πρόοδο που θα έχει σημειωθεί όσον αφορά την εκπόνηση συνεκτικού πλαισίου δεικτών και επιπέδων αναφοράς για την περαιτέρω επιδίωξη των στόχων της Λισαβόνας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης,

---

1 Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισαβόνα, παράγραφος 2.

2 Συμπεράσματα της Προεδρίας, Βαρκελώνη, παράγραφος 43.

3 Κοινή ενδιάμεση έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής: «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010: Επείγουσα ανάγκη μεταρρυθμίσεων για να επιτύχει η στρατηγική της Λισαβόνας (2004)».

4 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 2003.

5 Η τελευταία έκθεση δημοσιεύτηκε το Μάιο του 2006, SEC(2006) 639.

6 Βλ. Κοινή ενδιάμεση έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής για το 2006, σχετικά με την πρόοδο στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010 EE C79/1 - 1/4/2006.

7 SEC(2004) 1285 -2.

8 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 24ης Μαΐου 2005 σχετικά με τους νέους δείκτες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση (2005/C 141/04).

περιλαμβανομένης επανεξέτασης της καταλληλότητας των υφισταμένων δεικτών που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της προόδου.» (op. cit.)

Η Επιτροπή κλήθηκε επίσης να υποβάλει έκθεση σχετικά με την ανάπτυξη νέων δεικτών σε τομείς όπως ο αντίκτυπος των ΤΠΕ στη διδασκαλία και στη μάθηση, οι επιπτώσεις της κινητικότητας στην αγορά εργασίας και η κοινωνική προέλευση των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει συνεπώς ένα πλαίσιο δεικτών και σημείων αναφοράς για την παρακολούθηση των στόχων της Λισαβόνας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, το οποίο είναι συνεκτικό και για πρώτη φορά καλύπτει πλήρως τους πιο λεπτομερείς στόχους του προγράμματος Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010 (τμήμα 2). Επιπλέον, καλύπτει τους στόχους που αφορούν τη σύγκλιση των δομών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο της «διαδικασίας της Μπολόνια» και της «διαδικασίας της Κοπεγχάγης» για την επαγγελματική κατάρτιση. Περιγράφει τη στατιστική υποδομή από την οποία μπορούν να εξαχθούν οι δείκτες (τμήμα 3). Καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει το πλαίσιο αυτό ως βάση για την παροχή στρατηγικής καθοδήγησης και προσανατολισμού σε σχέση με το πρόγραμμα Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010 (τμήμα 4).

2. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ.

Οι δείκτες και τα σημεία αναφοράς αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής που βασίζεται σε αποδείξεις και την παρακολούθηση της προόδου που έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη διαδικασία της Λισαβόνας. Παρέχουν τα εργαλεία για:

- τη στατιστική υποστήριξη των κύριων μηνυμάτων της πολιτικής·
- την ανάλυση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο·
- τον προσδιορισμό παραδειγμάτων καλής επίδοσης τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επανεξέτασης και ανταλλαγών μεταξύ ομοτίμων·
- τη σύγκριση των επιδόσεων της ΕΕ με τις αντίστοιχες τρίτων χωρών, όπως οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία.

Το παρόν πλαίσιο των 29 δεικτών (αναφέρονται στο παράρτημα) και των 5 σημείων αναφοράς χρησίμευσε για την παρακολούθηση της προόδου σχετικά με την επίτευξη 13 λεπτομερών στόχων κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004-2006. Ωστόσο, γίνονταν διαρκώς αλλαγές στο πλαίσιο τόσο για να βελτιωθεί η ποιότητά του όσο και για να αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη της στρατηγικής.

Σήμερα υπάρχει ανάγκη προσδιορισμού ενός νέου πλαισίου το οποίο θα αντικατοπτρίζει απόλυτα τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010. Προτείνεται στο μέλλον οι δείκτες και τα σημεία αναφοράς να διαρθρώνονται με βάση τους οκτώ βασικούς τομείς πολιτικής που προσδιορίζονται στη στρατηγική. Οι τομείς αυτοί είναι:

2.1. Περισσότερη ισότητα στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.

- 2.2. Προώθηση της αποδοτικότητας στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.
- 2.3. Πραγμάτωση της διά βίου μάθησης.
- 2.4. Βασικές ικανότητες των νέων.
- 2.5. Εκσυγχρονισμός της σχολικής εκπαίδευσης.
- 2.6. Εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (διαδικασία της Κοπεγχάγης).
- 2.7. Εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (διαδικασία της Μπολόνια).
- 2.8. Απασχολησιμότητα.

Αυτό το νέο πλαίσιο θα υποστηριχτεί από μια συμπυκνωμένη ομάδα 20 βασικών δεικτών και τομέων δεικτών (βλ. πίνακα στο τέλος του παρόντος τμήματος) με την υποστήριξη, όπως και πριν, πρόσθετων δεικτών περιεχομένου όπου χρειάζεται. Αυτό σημαίνει ότι στο μέλλον οι βασικοί δείκτες θα λειτουργούν σε υψηλότερο επίπεδο γενίκευσης απ' ό,τι παλαιότερα. Ωστόσο, με τη χρήση των δεικτών περιεχομένου, όπου χρειάζεται, δεν θα υπάρξει αισθητή απώλεια λεπτομερειών στην αξιολόγηση της προόδου συγκριτικά με το υπάρχον πλαίσιο. Η πρόταση εμπνέεται από το έργο της Ευρωπαϊκής Μονάδας Ευρυδίκη, του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) και του CRELL του Κοινού Κέντρου Ερευνών στην Ispra⁹, καθώς και από τις διαβουλεύσεις με τη μόνιμη ομάδα για τους δείκτες και τα σημεία αναφοράς.

2.1. Περισσότερη ισότητα στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.

Η ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι τόσο αποτελεσματικά όσο και δίκαια αναφέρθηκε και πάλι πρόσφατα στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006¹⁰. Όπως τονίζεται στην ανακοίνωση για την αποδοτικότητα και την ισότητα, η διερεύνηση της ισότητας στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση σημαίνει να αναλυθεί ο βαθμός στον οποίο «τα άτομα μπορούν να επωφελούνται από την εκπαίδευση και την κατάρτιση, όσον αφορά τις ευκαιρίες, την πρόσβαση, την αντιμετώπισή τους και τα αποτελέσματα»¹¹. Το Συμβούλιο ενέκρινε ένα σημείο αναφοράς για τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, αναγνωρίζοντας έτσι την πολύ μεγάλη σημασία της διάστασης της ισότητας για την αποτελεσματική συμμετοχή στη διά βίου μάθηση και στις σημερινές κοινωνίες που γίνονται διαρκώς ανταγωνιστικότερες. Επιπλέον, πρέπει να υπάρξει παρακολούθηση ειδικών θεμάτων όπως είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων, η ένταξη των εθνικών μειονοτήτων, η ένταξη των ατόμων με αναπηρία, ο περιορισμός των περιφερειακών ανισοτήτων κ.λπ.

Για την παρακολούθηση της προόδου θα χρησιμοποιηθούν οι βασικοί δείκτες συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση (1)¹², εκπαίδευση ειδικών αναγκών (2) και άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο (3). Εκτός αυτού, η διάσταση της ισότητας θα μελετηθεί με την ανάλυση

9 Κέντρο για την έρευνα σχετικά με τη διά βίου μάθηση βάσει δεικτών και σημείων αναφοράς (Ispra, I) Κοινό Κέντρο Ερευνών.

10 Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 23-24 Μαρτίου 2006, Συμπεράσματα της Προεδρίας, παράγραφος 23.

11 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αποδοτικότητα και ισότητα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης COM(2006) 481.

12 Βλ. πίνακα στο τέλος του τμήματος 2.

των στοιχείων κατά φύλο, ηλικία και κοινωνικοοικονομική προέλευση των εκπαιδευόμενων. Για την ανάλυση του αντικτύπου των διαρθρωτικών και θεσμικών διαφοροποιήσεων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης θα χρησιμοποιηθεί ένας σύνθετος δείκτης για τη *διαστρωμάτωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (13)* ο οποίος βασίζεται σε ποιοτικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Μονάδας Ευρυδίκη¹³. Θα ξεκινήσουν επίσης εργασίες για την ανάπτυξη ενός σύνθετου δείκτη σχετικά με την ισότητα. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής είναι οι: 1, 2, 3 και 13.

2.2. Προώθηση της αποδοτικότητας στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.

Η σημασία της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης των πόρων έχει εκφραστεί στην ανακοίνωση σχετικά με τις αποδοτικές επενδύσεις στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (2003)¹⁴, στην κοινή ενδιάμεση έκθεση (2006)¹⁵ και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαρτίου 2006¹⁶. Πιο πρόσφατα, η ανακοίνωση με τίτλο «Αποδοτικότητα και ισότητα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης»¹⁷ απέδειξε ότι η βελτίωση της αποδοτικότητας δεν είναι απαραίτητο να συνεπάγεται τη διακύβευση της ισότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων, αλλά ότι οι βελτιώσεις στην αποδοτικότητα και στην ισότητα μπορούν να συμβαδίζουν.

Ο γενικός δείκτης *επενδύσεις στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (19)* παραμένει πολύ σημαντικός. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις και στις επενδύσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία είναι σχετικά υποχρηματοδοτούμενη σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ωστόσο, δεν αρκούν οι δείκτες για τις επενδύσεις για να καλύψουν την αποτελεσματικότητα των επενδύσεων, η οποία έχει να κάνει με το λόγο εισροών προς εκροές ή αποτελέσματα. Σε συνεργασία με το CRELL θα γίνουν εργασίες σε μεθοδολογικό και εννοιολογικό επίπεδο με στόχο τη δημιουργία σύνθετων δεικτών σχετικά με την αποδοτικότητα των επενδύσεων. Βασικός δείκτης γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 19.

2.3. Πραγμάτωση της διά βίου μάθησης.

Η διά βίου μάθηση είναι ζωτικής σημασίας, όχι μόνο για την ανταγωνιστικότητα, την απασχολησιμότητα και την οικονομική ευμάρεια, αλλά και για την κοινωνική ένταξη, την ενεργό συμμετοχή του πολίτη και την προσωπική ολοκλήρωση των ατόμων που ζουν και εργάζονται σε μια οικονομία με βάση τη γνώση¹⁸.

Η συμμετοχή στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση μπορεί να γίνει σε διάφορα περιβάλλοντα και με διάφορα μέσα συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΕ. Η ολοκλήρωση τουλάχιστον της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θεωρείται απαραίτητη για μια επαγγελματική σταδιοδρομία και για την πλήρη συμμετοχή στη διά βίου μάθηση. Το Συμβούλιο ενέκρινε ένα σημείο αναφοράς σύμφωνα με το οποίο έως το 2010 πρέπει να ολοκληρώνει την ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευση τουλάχιστον το 85% των

13 EΥΡΥΔΙΚΗ, Βασικά στοιχεία για την εκπαίδευση στην Ευρώπη

14 COM(2002) 779 τελικό της 10ης Ιανουαρίου 2003

15 Εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης και της κατάρτισης: μια συμβολή ζωτικής σημασίας στην ευημερία και την κοινωνική συνοχή στην Ευρώπη, Επίσημη Εφημερίδα C79/1 της 1ης Απριλίου 2006.

16 Βρυξέλλες, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 23/24 Μαρτίου 2006 – Συμπεράσματα της Προεδρίας, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/89013.pdf

17 Op.cit. COM (2006) 481.

18 Συμπεράσματα της Προεδρίας της 23/24 Μαρτίου 2000

νέων. Η επικαιροποίηση και η βελτίωση των δεξιοτήτων των ενηλίκων τονίστηκαν επίσης από το Συμβούλιο με την έγκριση του σημείου αναφοράς σύμφωνα με το οποίο έως το 2010 πρέπει να συμμετέχει στη διά βίου μάθηση το 12,5% του ενήλικου πληθυσμού¹⁹.

Η παρακολούθηση της προόδου για την πραγμάτωση της διά βίου μάθησης θα καλυφθεί από βασικούς δείκτες σχετικά με τη *συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση (16)* και τις *δεξιότητες των ενηλίκων (17)*, που θα επιτρέψουν την ανάλυση των επιπέδων πρόσβασης και συμμετοχής, καθώς και των επιπέδων δεξιοτήτων για τις διάφορες ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού. Ο δείκτης για τα *ποσοστά ολοκλήρωσης της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τους νέους (9)* θα χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση του ευρωπαϊκού σημείου αναφοράς και της ετοιμότητας των νέων για να συμμετάσχουν στη διά βίου μάθηση. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 9, 16 και 17.

2.4. Βασικές ικανότητες των νέων²⁰.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας του 2000 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο πρέπει να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες ως βασική συνιστώσα της απάντησης της Ευρώπης στην παγκοσμιοποίηση και στη μετατροπή των οικονομιών σε οικονομίες που βασίζονται στη γνώση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης²¹ επανέλαβε την ανάγκη βελτίωσης των βασικών δεξιοτήτων. Το 2002 το Συμβούλιο ενέκρινε ψήφισμα για τη διά βίου μάθηση²² και τις «νέες βασικές δεξιότητες». Η Επιτροπή ενέκρινε σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση²³ στην οποία προσδιορίζονται οκτώ ικανότητες ως χρησιμότερες για τη διαβίωση και την εργασία σε μια οικονομία με βάση τη γνώση²⁴.

Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της απόκτησης των βασικών δεξιοτήτων το Συμβούλιο ενέκρινε ένα ειδικό σημείο αναφοράς στο πεδίο αυτό, δηλαδή έως το 2010 το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις στην ικανότητα ανάγνωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει μειωθεί κατά 20% τουλάχιστον σε σύγκριση με το έτος 2000.

Βασικοί δείκτες καλύπτουν τις ακόλουθες βασικές ικανότητες: *γραμματισμός στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στις επιστήμες (4)*, *γλωσσικές δεξιότητες (5)*, *δεξιότητες ΤΠΕ (6)*, *ικανότητα του πολίτη (7)* και *δεξιότητες μεθοδολογίας της μάθησης (8)*. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 4, 5, 6, 7 και 8.

---

19 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 5/6 Μαΐου 2003 σχετικά με τα επίπεδα αναφοράς μέσω ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (benchmarks). (2003/C 134/02). http://europa.eu.int/eur-lex/prj/en/oj/dat/2003/c_134/c_13420030607en00030004.pdf

20 Ως βασικές ικανότητες νοούνται εδώ εκείνες οι οποίες είναι απαραίτητες σε όλους για την προσωπική τους ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την ενεργό ιδιότητα του πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση.

21 Συμπεράσματα της Προεδρίας, Βαρκελώνη 15/16 Μαρτίου 2002, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/71025.pdf

22 Ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2002 για τη διά βίου μάθηση, Επίσημη Εφημερίδα C163/01 της 9.7.2002.

23 Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση. COM(2005) 548 τελικό της 10.11.2005

24 Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα, επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία, ψηφιακή ικανότητα, μεθοδολογία της μάθησης, διαπροσωπικές, διαπολιτισμικές και κοινωνικές ικανότητες και ικανότητα του πολίτη, επιχειρηματικότητα και πολιτιστική έκφραση.

2.5. Εκσυγχρονισμός της σχολικής εκπαίδευσης.

Στα συμπεράσματα της Λισαβόνας αναφέρονται ως κύρια ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας τα θέματα προγράμματος σπουδών²⁵ και τα οργάνωσής²⁶. Το Συμβούλιο ανέφερε ότι εργαλεία όπως η αυτοαξιολόγηση των σχολείων είναι σημαντικά και επεσήμανε την ανάγκη υποστήριξης της κατάρτισης στη διαχείριση και στη χρήση των μέσων αυτών²⁷.

Βασικός παράγοντας για να εξασφαλιστεί η ποιότητα στη σχολική εκπαίδευση έχει προσδιοριστεί ότι είναι η βελτίωση της ποιότητας της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών και η συμμετοχή τους σε διαρκή επαγγελματική κατάρτιση²⁸.

Η παρακολούθηση της προόδου στο πεδίο αυτό θα καλυφθεί από βασικούς δείκτες σχετικά με τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο (3), τη διαχείριση των σχολείων (10), τα σχολεία ως πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης (11) και την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών (12). Η Ευρωπαϊκή Μονάδα Ευρυδίκη θα παράσχει τα στοιχεία σχετικά με τις οργανωτικές δομές της σχολικής εκπαίδευσης²⁹. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 3, 10, 11 και 12.

2.6. Εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η διαδικασία της Κοπεγχάγης³⁰ για βελτίωση της συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση προτείνει οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις να επικεντρωθούν μεταξύ άλλων: στη βελτίωση της εικόνας και της ελκυστικότητας των επαγγελματικών σπουδών για τους εργοδότες· στην αύξηση της συμμετοχής στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση· και στη βελτίωση της ποιότητας και της ευελιξίας της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η παρακολούθηση της προόδου στον τομέα αυτόν θα καλυφθεί από το βασικό δείκτη σχετικά με τα ποσοστά ολοκλήρωσης της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τους νέους (9) (με ανάλυση ανά επαγγελματική κατεύθυνση). Η χρονική στιγμή κατά την οποία προσφέρεται αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στο πλαίσιο της δομής ενός συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης θα αναλυθεί με βάση το δείκτη για τη διαστρομάτωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (13). Ο δείκτης περιεχομένου σχετικά με τη συμμετοχή στη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση θα δώσει τη δυνατότητα να αναλυθεί ο ρόλος των επιχειρήσεων όσον αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων τους σε συνεχή επαγγελματική κατάρτιση και τη χρηματοδότησή της. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 9 και 13

---

25 «Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο πρέπει να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες που παρέχονται μέσω της διά βίου μάθησης» – Συμπεράσματα της Προεδρίας (Λισαβόνα 2000).

26 «Τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης, συνδεδεμένα όλα με το Διαδίκτυο, θα πρέπει να μετατραπούν σε πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης, προσιτά σε όλους.» Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισαβόνα (2000).

27 Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2001, περί ευρωπαϊκής συνεργασίας για την αξιολόγηση της ποιότητας στη σχολική εκπαίδευση (Επίσημη Εφημερίδα L 60 της 01.03.2001).

28 Βλ. Κοινές ευρωπαϊκές αρχές για τις ικανότητες και τα προσόντα των διδασκόντων: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/principles_en.pdf

29 Βλ. π.χ. Βασικά στοιχεία για την εκπαίδευση στην Ευρώπη 2005.

30 Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Η συμβολή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην επίτευξη του στόχου της Λισαβόνας». Τελική έκθεση που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1-11-104: http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/studies/maastricht_en.pdf

2.7. Εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι ιδιαίτερα σημαντικός για να επιτευχθεί ο στόχος της ΕΕ να γίνει ανταγωνιστική οικονομία με βάση τη γνώση³¹.

Η Επιτροπή έχει τονίσει ότι ο τομέας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι υποχρηματοδοτούμενος σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές μας σε παγκόσμιο επίπεδο³². Λόγω του σημαντικού ρόλου των πανεπιστημίων στην ευρωπαϊκή έρευνα, ο στόχος της ΕΕ για επενδύσεις 3% του ΑΕγχΠ στην Ε&Α έως το 2010 θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων στην πανεπιστημιακή έρευνα³³. Επίσης, η Επιτροπή έχει προτείνει ένα σημείο αναφοράς για τη διάθεση του 2% τουλάχιστον του ΑΕγχΠ (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων και των ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων) σε μια εκσυγχρονισμένη τριτοβάθμια εκπαίδευση έως το 2015.

Το Συμβούλιο έχει ορίσει ως ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς την αύξηση κατά 15% του αριθμού των πτυχιούχων στους τομείς των μαθηματικών, των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας έως το 2010.

Η διαδικασία της Μπολόνια διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο. Στόχος της διαδικασίας της Μπολόνιας είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (στόχος που έχει τεθεί για το 2010) στον οποίο η κινητικότητα των πανεπιστημιακών σπουδαστών και εργαζομένων με ανώτερο μορφωτικό επίπεδο θα γίνεται ευκολότερα λόγω της κοινής δομής για τα πτυχία, τα μεταπτυχιακά (master) και τα διδακτορικά (PhD).

Η παρακολούθηση της προόδου στον τομέα αυτόν θα καλυφθεί από τους **βασικούς δείκτες** σχετικά με τους **αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (14)**, τη **διακρατική κινητικότητα σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (15)** και τις **επενδύσεις στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (19)**. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 14, 15 και 19.

2.8. Απασχολησιμότητα.

Η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης συγκαταλέγεται στα σημαντικότερα κριτήρια επιτυχίας για τη στρατηγική της Λισαβόνας³⁴. Διαδοχικά Ευρωπαϊκά Συμβούλια έχουν θέσει συγκεκριμένους στόχους σχετικά με τα γενικά ποσοστά απασχόλησης, τα ποσοστά απασχόλησης των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων και τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών³⁵. Η σημασία της απασχόλησης τονίστηκε στην επανενεργοποίηση της στρατηγικής³⁶. Το μορφωτικό επίπεδο και οι βασικές ικανότητες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η επιχειρηματικότητα, αποτελούν τους κύριους καθοριστικούς παράγοντες για την απασχολησιμότητα και την προσαρμοστικότητα του ατόμου σε όλη τη διάρκεια της ζωής

---

31 Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Hampton Court (Οκτώβριος 2005). Ανακοίνωση «Ευρωπαϊκές αξίες και παγκοσμιοποίηση - Εισήγηση της Επιτροπής στη σύνοδο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων που θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο» COM (2005) 525.

32 «Κινητοποίηση του πνευματικού δυναμικού της Ευρώπης: ενδυνάμωση των πανεπιστημίων ώστε να εξασφαλισθεί η πλήρης συμβολή τους στη στρατηγική της Λισαβόνας» COM(2005) 152.

33 Βλ. «Περισσότερη έρευνα και καινοτομία – επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση: μια κοινή προσέγγιση» COM (2005) 488 τελικό, της 12ης Οκτωβρίου 2005. Ένα μέρος των επενδύσεων σε Ε&Α πηγαίνει στις γενικές επενδύσεις των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

34 Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισαβόνα (2000).

35 Βλ. π.χ. Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισαβόνα (2000).

36 Συμπεράσματα της Προεδρίας, Βρυξέλλες (2006).

του³⁷. Βασικός δείκτης για την παρακολούθηση της προόδου στον τομέα της απασχολησιμότητας θα είναι το *μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού (18)* και οι *δεξιότητες των ενηλίκων (17)*. Η ανάλυση του δείκτη αυτού θα γίνει σε συνδυασμό με τις *αποδόσεις των επενδύσεων στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (20)*. Περαιτέρω στοιχεία προβλέπονται σχετικά με την είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας³⁸. Θα ξεκινήσουν επίσης εργασίες για την ανάπτυξη ενός σύνθετου δείκτη. Βασικοί δείκτες γι' αυτόν τον τομέα πολιτικής: 17, 18 και 20.

2.9. Συμπέρασμα

Στην παρούσα ανακοίνωση προσδιορίζονται 20 βασικοί δείκτες οι οποίοι συνδέονται με τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010». Το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει τους 20 αυτούς δείκτες για την παροχή στρατηγικής καθοδήγησης και προσανατολισμού στο πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010».

20 βασικοί δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση

1) Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση	12) Επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών
2) Εκπαίδευση ειδικών αναγκών	13) Διαστρωμάτωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
3) Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο	14) Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
4) Γραμματισμός στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στις φυσικές επιστήμες	15) Διακρατική κινητικότητα σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
5) Γλωσσικές δεξιότητες	16) Συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση
6) Δεξιότητες ΤΠΕ	17) Δεξιότητες ενηλίκων
7) Ικανότητα του πολίτη	18) Μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού
8) Δεξιότητες μεθοδολογίας της μάθησης	19) Επενδύσεις για την εκπαίδευση και την κατάρτιση
9) Ποσοστά ολοκλήρωσης της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τους νέους	20) Αποδόσεις των επενδύσεων στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση
10) Διαχείριση σχολείου	
11) Σχολεία ως πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης	

37 Ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση σε μια διεθνή προοπτική SEC(2005) 518.

38 Ενότητα ad hoc της έρευνας για το εργατικό δυναμικό το 2009.

9 βασικοί δείκτες: (1), (3), (4), (9), (14), (15), (16), (18) και (19) υπάρχουν ήδη και έχουν χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Οι υπόλοιποι 11 βασικοί δείκτες αναφέρονται σε τομείς όπου το έργο της ανάπτυξης βρίσκεται σε εξέλιξη. Επομένως, το συνεκτικό πλαίσιο των δεικτών δεν έχει ακόμη καθοριστεί πλήρως. Το εργαλείο αυτό συμπληρώνεται από τα ακόλουθα πέντε ευρωπαϊκά σημεία αναφοράς για το 2010 που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο, τα οποία θα εξακολουθήσουν να αποτελούν ουσιαστικά εργαλεία για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης³⁹. Αρκετά από αυτά τα σημεία αναφοράς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ως στόχοι στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την απασχόληση.

- 1) Τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο να μην υπερβαίνουν το 10%.
- 2) Μείωση τουλάχιστον κατά 20% του μεριδίου των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις στην ικανότητα ανάγνωσης
- 3) Το 85% τουλάχιστον των νέων πρέπει να έχει ολοκληρώσει την ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- 4) Αύξηση κατά 15% τουλάχιστον του αριθμού των πτυχιούχων στους τομείς των μαθηματικών, των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας, με ταυτόχρονη μείωση της άνισης εκπροσώπησης των φύλων
- 5) Συμμετοχή του 12,5% του ενήλικου πληθυσμού στη διά βίου μάθηση.

3. ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Τα στοιχεία για την υποστήριξη του παραπάνω πλαισίου δεικτών και σημείων αναφοράς προέρχονται από το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ΕΣΣ) (τμήμα 3.1) και, όπως ζήτησε το Συμβούλιο, από νέες έρευνες που πρόκειται να ξεκινήσουν ή από άλλες διεθνείς έρευνες στις οποίες έχουν ληφθεί υπόψη οι ευρωπαϊκές ανάγκες για στοιχεία (τμήμα 3.2).

Το ΕΣΣ συνδέεται με τον κώδικα ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές όπως αναφέρεται στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την υπευθυνότητα των εθνικών και κοινοτικών στατιστικών αρχών⁴⁰. Είναι επιθυμητό όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στο συνεκτικό πλαίσιο να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του κώδικα αυτού.

39 Op.cit. Συμπεράσματα του Συμβουλίου (2003). Οι δείκτες για την υποστήριξη αυτών των πέντε σημείων αναφοράς έχουν ενσωματωθεί στο συνεκτικό εργαλείο των 20 δεικτών που περιγράφεται στην ανακοίνωση.

40 COM (2005) 217 Ο κώδικας ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές βασίζεται σε 15 αρχές. Οι κυβερνητικές και στατιστικές αρχές της ΕΕ δεσμεύονται να ενστερνιστούν τις αρχές που καθορίζονται στον κώδικα αυτόν που καλύπτει το θεσμικό περιβάλλον, τις στατιστικές διαδικασίες και τα αποτελέσματα.

3.1. Δείκτες που βασίζονται σε στοιχεία τα οποία παρέχονται από το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ΕΣΣ)

Η στατιστική υποδομή που απαιτείται για την παραγωγή στοιχείων στο πλαίσιο του ΕΣΣ είναι συνδυασμός διαφόρων πηγών στοιχείων (έρευνες και στοιχεία που συγκεντρώνονται σε διοικητικό επίπεδο) και κοινών μέσων και μεθοδολογιών (εγχειρίδια, ταξινομήσεις, μητρώα, ορισμοί, έννοιες κ.λπ.). Είναι σημαντικό να υπάρχουν οι κατάλληλες εθνικές υποδομές οι οποίες να μπορούν να παραδώσουν εναρμονισμένα στοιχεία για να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα, αφού η παραγωγή στατιστικών στοιχείων της ΕΕ βασίζεται στα εθνικά στατιστικά συστήματα.

Υπάρχουν ορισμένες ειδικές πηγές σε επίπεδο ΕΕ οι οποίες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι οποίες μπορούν να καταταχθούν σε δύο ομάδες.

Πρώτον, υπάρχει η ετήσια συλλογή στοιχείων από τους οργανισμούς UNESCO/ΟΟΣΑ/Eurostat (UOE) που συνδέεται με τα συστήματα επίσημης εκπαίδευσης στα κράτη μέλη (εγγραφές, αποφοιτήσεις, προσωπικό, οικονομικά της εκπαίδευσης κ.λπ.)· η έρευνα για τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση (CVTS) η οποία πραγματοποιείται ανά πενταετία και συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με την κατάρτιση σε επίπεδο επιχειρήσεων· και η έρευνα για την εκπαίδευση των ενηλίκων (AES) η οποία πραγματοποιείται ανά πενταετία, παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους τρόπους μάθησης των ενηλίκων (έρευνα στα νοικοκυριά) και καλύπτει τους ακόλουθους δείκτες του πλαισίου: συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση (1), δεξιότητες ΤΠΕ (6), απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (14), διακρατική κινητικότητα σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (15), συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση (16) και επενδύσεις στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (19).

Δεύτερον, οι ειδικές αυτές έρευνες συμπληρώνονται από γενικές πηγές πληροφοριών όπως η έρευνα για το εργατικό δυναμικό (LFS) και η έρευνα της ΕΕ για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (SILC, αναμένεται). Οι έρευνες αυτές παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση που μπορούν να συνδεθούν με κοινωνικοοικονομικές μεταβλητές. Επιπλέον, ad hoc ενότητες που συνδέονται με τις έρευνες συγκεντρώνουν πληροφορίες για την εκπαίδευση αλλά όχι σε τακτά χρονικά διαστήματα. Άλλες ειδικές πηγές (έρευνα για τη χρήση των ΤΠΕ στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις) παρέχουν στοιχεία για εξειδικευμένα ή γενικού ενδιαφέροντος θέματα. Οι πηγές αυτές παρέχουν στοιχεία για τους δείκτες: άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο (3), δεξιότητες ΤΠΕ (6), ποσοστά ολοκλήρωσης της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τους νέους (9), συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση (16), μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού (18) και αποδόσεις από τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση (20). Θα διερευνηθεί η δυνατότητα συγκέντρωσης στοιχείων σχετικά με την εκπαίδευση ειδικών αναγκών (2).

Επιπλέον, οι πηγές του ΕΣΣ παρέχουν μεγάλο αριθμό δεικτών που περιγράφουν τα εκπαιδευτικά συστήματα όσον αφορά τις εισροές, τις διαδικασίες, τις εκροές και τα αποτελέσματα. Τέτοιου είδους δείκτες περιεχομένου δίνουν λεπτομερέστερη και πληρέστερη εικόνα της επίδοσης μιας χώρας και χρησιμοποιούνται για περαιτέρω ανάλυση. Δημοσιεύονται σε τακτά διαστήματα από τη Eurostat.

Η Eurostat και το ΕΣΣ ενδιαφέρονται για τη διατήρηση της ποιότητας των στατιστικών, ιδίως μέσω της αναγνώρισης και του εντοπισμού πεδίων για τα οποία απαιτούνται να γίνουν βελτιώσεις και να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες. Η συγκέντρωση στοιχείων από τους οργανισμούς UOE αυτή τη στιγμή υπόκειται σε ποιοτική επανεξέταση η οποία θα οδηγήσει σ' έναν πολυετή σχεδιασμό για βελτιώσεις.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η παροχή και η ποιότητα των στοιχείων για την παραγωγή και την ανάπτυξη στατιστικών όσον αφορά την εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση, η Επιτροπή έχει προτείνει έναν κανονισμό⁴¹. Αυτός ο κανονισμός-πλαίσιο καθορίζει τους τομείς που θα καλυφθούν, τις απαιτήσεις ποιότητας καθώς και τα μέτρα εφαρμογής. Μόλις εγκριθεί ο κανονισμός, η Επιτροπή σκοπεύει να ξεκινήσει διαδικασία για ειδικές εκτελεστικές πράξεις της Επιτροπής σχετικά με τη συγκέντρωση στοιχείων από τους UOE και την AES.

Το ενδιαφέρον για τη συγκέντρωση διεθνώς συγκρίσιμων στοιχείων σε εθνικό επίπεδο αυξάνεται ραγδαία. Για το λόγο αυτό, αρκετές χώρες αναπτύσσουν στατιστικές υποδομές με συστήματα καταγραφής και/ή μέσα διαχρονικών ερευνών ή ερευνών βάσει πάνελ ή ομάδων, ώστε να βελτιώσουν τη δυνατότητά τους να παραγάγουν στοιχεία σε επίπεδο σχολείων και σπουδαστών και σε βάθος χρόνου.

Οι εξελίξεις αυτές ακολουθούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το στόχο να υπάρξει τελικά η δυνατότητα να χρησιμοποιούνται οι πληροφορίες που προέρχονται από τα εθνικά αυτά συστήματα σε ένα κεντρικό επίπεδο. Όσον αφορά τους σπουδαστές, οι νέες αυτές εξελίξεις θα επέτρεπαν την καλύτερη παρακολούθηση της «σταδιοδρομίας» των σπουδαστών και όσον αφορά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα (σχολεία, πανεπιστήμια κ.λπ.) θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις δυνατότητες καθιέρωσης αξιόπιστων πλαισίων δειγματοληψίας καθώς και να λειτουργήσουν ως μια πηγή βασικών πληροφοριών σχετικά με τα σχολικά συστήματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε κεντρικό ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι πρωτοβουλίες αυτές μέσα στο ΕΣΣ πρέπει να ενθαρρυνθούν από την Επιτροπή στο πλαίσιο των δεικτών: *διαχείριση σχολείου (10)*, *τα σχολεία ως πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης (11)*, *επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών (12)* και *διαστρωμάτωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (13)*.

3.2. Δείκτες που βασίζονται σε στοιχεία τα οποία παράγονται εκτός του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος (ΕΣΣ)

Το ΕΣΣ δεν μπορεί να προσφέρει τη στατιστική υποδομή για όλους τους δείκτες που ζητούνται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 24ης Μαΐου 2005 ή για το πλαίσιο των δεικτών και των σημείων αναφοράς που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση⁴².

Η Ευρωπαϊκή Μονάδα Ευρυδίκη⁴³ και το Cedefop παράγουν στοιχεία και δείκτες περιεχομένου για την υποστήριξη του πλαισίου που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση. Τα στοιχεία αυτά παράγονται σε συνεργασία με τη Eurostat.

Ο ΟΟΣΑ δημιουργεί δείκτες σχετικά με το *γραμματισμό στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στις επιστήμες (4)* μέσω της έρευνας PISA⁴⁴ και συντονίζει τις εργασίες για την ανάπτυξη ορισμένων νέων δεικτών (βλ. πιο κάτω).

Αυτή τη στιγμή ετοιμάζονται από την Επιτροπή ειδικές έρευνες σε δύο διαφορετικούς τομείς: *δεξιότητες ξένων γλωσσών* και *δεξιότητες μεθοδολογίας της μάθησης* για τους νέους. Και στις

---

41 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την παραγωγή και την ανάπτυξη στατιστικών για την εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση – COM(2005)625

42 EE (2005/C 141/04) 10.6. 2005.

43 Η Ευρωπαϊκή Μονάδα Ευρυδίκη και το δίκτυο των εθνικών μονάδων Ευρυδίκη.

44 Programme for International Student Assessment (πρόγραμμα διεθνούς αξιολόγησης μαθητών).

δύο περιπτώσεις το Συμβούλιο ζήτησε να του υποβληθούν λεπτομερείς προτάσεις για έρευνες⁴⁵.

- Στον τομέα των **γλωσσικών δεξιοτήτων (5)**, η Επιτροπή έχει προτείνει τους τρόπους για την ανάπτυξη των εργαλείων για τη συγκέντρωση των στοιχείων με τα οποία θα τροφοδοτηθεί ο Ευρωπαϊκός Δείκτης Γλωσσικών Γνώσεων⁴⁶. Με βάση την ανακοίνωση αυτή και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου (Μάιος 2006)⁴⁷, η Επιτροπή συγκρότησε μια συμβουλευτική επιτροπή από εθνικούς αντιπροσώπους.
- Στον τομέα των **δεξιοτήτων μεθοδολογίας της μάθησης (8)** το «ευρωπαϊκό δίκτυο διαμορφωτών πολιτικής για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων» αξιολόγησε τη σκοπιμότητα εφαρμογής μεθόδων που ήδη υπάρχουν σε μια διακρατική πιλοτική έρευνα. Στην Επιτροπή έχει υποβληθεί μια σύσταση για την ανάπτυξη ενός μέσου ερευνών. Η Επιτροπή θα οργανώσει τώρα τις κατάλληλες διοικητικές δομές για την ανάπτυξη του μέσου έρευνας και για το πιλοτικό σχέδιο που αναμένεται να πραγματοποιηθεί το 2007.

Όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του το Μάιο του 2005, η Επιτροπή έχει καθορίσει τους όρους συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς σε πολλούς τομείς.

- Στον τομέα της **επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών (12)** η Επιτροπή συνεργάζεται με τον ΟΟΣΑ, ο οποίος αυτή τη στιγμή ετοιμάζει μια έρευνα για τους εκπαιδευτικούς, η οποία θα καλύψει την επαγγελματική τους εξέλιξη.
- Στον τομέα των **δεξιοτήτων των ενηλίκων (17)** η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, έχει προσδιορίσει τις ανάγκες της ΕΕ σε στοιχεία. Προς το παρόν εξετάζεται εάν αυτές οι ανάγκες σε στοιχεία μπορούν να καλυφθούν από μια έρευνα με επίκεντρο τη μέτρηση των δεξιοτήτων των ενηλίκων, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας από τον ΟΟΣΑ, ή εάν πρέπει να αναπτυχθεί μια νέα έρευνα από την ΕΕ.
- Στον τομέα της **ικανότητας του πολίτη (7)** η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για τον προσδιορισμό των αναγκών σε στοιχεία και την προετοιμασία μιας ευρωπαϊκής ενότητας στη διεθνή μελέτη «International Civics and Citizenship Education Study (ICCS)», η οποία θα πραγματοποιηθεί κατά τα έτη 2008/2009 και θα καλύψει τις ανάγκες που αφορούν την εκπαίδευση για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη.

Είναι σαφές ότι η συνοχή της στατιστικής υποδομής και η δυνατότητα εξασφάλισης συγκρίσιμων στοιχείων μεταξύ όλων των χωρών εξαρτάται από τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών σε έρευνες που συντονίζονται από άλλους διεθνείς οργανισμούς. Στο μέτρο του δυνατού η Επιτροπή θα εξασφαλίζει ότι τα στοιχεία παράγονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του κώδικα ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται και για την αξιολόγηση της ποιότητας των στοιχείων.

---

45 Op. cit. Συμπεράσματα του Συμβουλίου (Μάιος 2005).

46 «Ο Ευρωπαϊκός Δείκτης Γλωσσικών Γνώσεων» COM (2005) 356, 1/8 2005.

47 Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Γλωσσικών Γνώσεων (2006/C 172/01).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Συμβούλιο καλείται:

- Να εγκρίνει το πλαίσιο των δεικτών για τη μέτρηση της προόδου σχετικά με την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας και ιδίως
- Να εκφράσει συνεχή πλήρη υποστήριξη στην ανάπτυξη των νέων δεικτών που απαιτούνται από το συνεκτικό πλαίσιο
- Να ενθαρρύνει τη βελτίωση της συγκέντρωσης στοιχείων από το ΕΣΣ, η οποία θα πρέπει να συνεχιστεί σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη μέσω των σχετικών στατιστικών ομάδων εργασίας.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- Να συμμετάσχουν πλήρως στις έρευνες για την ανάπτυξη νέων δεικτών που προσδιορίζονται εντός αυτού του πλαισίου και να συνεργαστούν με την Επιτροπή για να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των ερευνών αυτών.

Η Επιτροπή προτίθεται:

- Να υποβάλει λεπτομερείς προτάσεις για έρευνες στο Συμβούλιο πριν ξεκινήσουν σημαντικές νέες έρευνες.
- Να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο στις αρχές του 2007 σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την προετοιμασία μιας ευρωπαϊκής έρευνας σχετικά με τις γνώσεις ξένων γλωσσών των νέων ενόψει της έγκρισης συμπερασμάτων από το Συμβούλιο για τα επόμενα βήματα.
- Να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο το 2008 σχετικά με την υλοποίηση του συνεκτικού πλαισίου δεικτών και σχετικά με τη συμμετοχή των κρατών μελών στην ανάπτυξη νέων δεικτών για την ικανοποίηση των αναγκών σε στοιχεία της ΕΕ.
- Να ξεκινήσει εργασίες σε συνεργασία με τα κράτη μέλη σχετικά με τη σκοπιμότητα καθορισμού ενός σημείου αναφοράς της ΕΕ για τη διάθεση του 2% τουλάχιστον του ΑΕγχΠ στον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έως το 2015.
- Να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο πριν από το 2010 σχετικά με την παρακολούθηση στην ΕΕ και από τα κράτη μέλη των πέντε ευρωπαϊκών σημείων αναφοράς για το 2010 μαζί με προτάσεις για το ρόλο των σημείων αναφοράς πέρα από το 2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ 29 ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΩΣ ΤΩΡΑ (2003-2006)

(Οι δείκτες για τη μέτρηση των 5 σημείων αναφοράς για την εκπαίδευση εμφανίζονται με έντονα στοιχεία)

1. Ηλικία των εκπαιδευτικών (ποσοστό εκπαιδευτικών ηλικίας άνω των 50 ετών στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια εκπαίδευση)
2. Αριθμός νέων
3. Αναλογία μαθητών / εκπαιδευτικού προσωπικού
4. **Ολοκλήρωση της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**
5. **Ποσοστό μαθητών με χαμηλές επιδόσεις στην ικανότητα ανάγνωσης (PISA)**
6. Επίδοση στην ανάγνωση των ατόμων ηλικίας 15 ετών (PISA)
7. Επίδοση στα μαθηματικά των ατόμων ηλικίας 15 ετών (PISA)
8. Επίδοση στις φυσικές επιστήμες των ατόμων ηλικίας 15 ετών (PISA)
9. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων με αρχικά περιορισμένα προσόντα
10. Σπουδαστές που έχουν εγγραφεί σε κατευθύνσεις μαθηματικών, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας σε αναλογία με τους άλλους σπουδαστές
11. Ποσοστό πτυχιούχων από κλάδους μαθηματικών, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας στο σύνολο των αποφοίτων
12. **Συνολικός αριθμός αποφοίτων τριτοβάθμιων σχολών μαθηματικών, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας (αύξηση)**
13. Αριθμός πτυχιούχων από κλάδους μαθηματικών, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας ανά 1000 κατοίκους
14. Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση
15. Ιδιωτικές δαπάνες για εκπαιδευτικά ιδρύματα
16. Δαπάνες επιχειρήσεων σε συνεχή επαγγελματική κατάρτιση
17. Συνολικές δαπάνες σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά μαθητή, σε ΜΑΔ
18. Συνολικές δαπάνες σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά μαθητή, σε σύγκριση με το ΑΕγχΠ

19. Συμμετοχή σε διά βίου μάθηση ατόμων ηλικίας 25-64 ετών, όλων των ατόμων, ατόμων με περιορισμένα προσόντα
20. Συμμετοχή στη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση, όλες οι επιχειρήσεις
21. Συμμετοχή στη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση, επιχειρήσεις που εξασφαλίζουν κατάρτιση
22. Ποσοστά συμμετοχής στην εκπαίδευση, σπουδαστές ηλικίας 15-24 ετών
23. Ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο στον πληθυσμό των 18-24 ετών
24. Κατανομή των μαθητών ανά αριθμό ξένων γλωσσών που μαθαίνουν
25. Μέσος αριθμός ξένων γλωσσών που μαθαίνει ένας μαθητής
26. Εισερχόμενη/εξερχόμενη κινητικότητα εκπαιδευτικών, Erasmus+ Leonardo
27. Εισερχόμενη/εξερχόμενη κινητικότητα σπουδαστών Erasmus και ασκουμένων Leonardo
28. Ξένοι σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως ποσοστό όλων των εγγεγραμμένων σπουδαστών, ανά εθνικότητα
29. Ποσοστό των σπουδαστών της χώρας προέλευσης που έχουν εγγραφεί στο εξωτερικό